

Het Westerpark een bruisend stadspark *de broedplaats voor vernieuwers*

In “Amsterdam een Bruisende Stad” schetst de Gemeente een visie op festivals en evenementen van 2025 tot 2035. In deze visie zien wij, Vrienden van het Westerpark, een aantal aandachtspunten en voorstellen waar wij graag bij aansluiten.

1. Binding met en impact op de buurt
2. Experimenteerplek voor vernieuwers moet gevonden worden
3. Verplaatsing grootschalige evenementen is mogelijk

Evenementen kunnen zowel een positieve invloed hebben op buurtbinding als een negatieve. Hetzelfde geldt voor de impact van een evenement.

Bij positieve effecten kun je denken aan het versterken van buurtbinding of buurtidentiteit. Bijvoorbeeld als het evenement (mede) gericht is op buurtbewoners, ze actief betreft of uitnodigt. Dit kan door uitnodigingsbeleid en door betrokkenheid bij programmering. Dit geldt op het niveau van afzonderlijke evenementen, maar liever nog bij het opstellen van de jaaragenda. Als een locatie ook gebruikt wordt specifieke buurtactiviteiten, met steun van organisatoren of de gemeente verandert de betekenis van de locatie in positieve zin en kan het draagvlak voor stedelijke of zelfs internationale activiteiten versterken.

Bij negatieve effecten gaat het vanzelfsprekend ook over de voor de hand liggende dingen als geluidsoverlast, parkeerhinder, vooral van fietsen en overlast van vertrekkend verkeer in de nacht. Hierbij kunnen negatieve effecten worden getemperd door goed overleg met omwonenden over tijdstippen en verkeersmaatregelen. Daarnaast zijn er negatieve effecten door gebruiksbeperving van de openbare ruimte door afsluiting van delen van bijvoorbeeld een park en schade aan bijvoorbeeld een grasmat, zeker als dit langere periodes betreft.

De afgelopen jaren heeft de programmering steeds minder binding met de buurt laten zien. Vorig jaar bestond het Cultuurpark 20 jaar, een gebeurtenis die zowel het gemeente als de Westergasfabriek BV geruisloos voorbij hebben laten gaan.

De Vrienden van het Westerpark stellen voor bij afwegingen het toekomstige locatieprofiel evenementen te toetsen aan positieve en negatieve bijdrage aan binding en hun positieve of negatieve impact op de omgeving.

In de Visie wordt benadrukt dat het van belang is dat er geschikte experimenteerplekken zijn voor vernieuwende initiatieven. Amsterdam zit wat dat betreft op slot, nieuwkomers komen er niet tussen. Wij denken dat het Westerpark bij uitstek geschikt is als kraamkamer voor die nieuwe initiatieven. Bij het ontwerp van het Westerpark was het uitgangspunt dat het park een Cultuurpark zou worden, met de intentie om een spannende en vernieuwende rol te spelen in het stedelijk culturaanbod. Vernieuwing en experimenteerdrijf zit in dat park-DNA. Met grote steun van de

buurten is destijds het concept van een bruisend Cultuurpark – na zeven jaar culturele antikraak – omarmd. Permanente vernieuwing was het uitgangspunt.

De afgelopen jaren is het programma-aanbod veelal hetzelfde, het is plak-en-knip een herhaling van het voorgaande jaar, nauwelijks op de buurt gericht.

Wij juichen vernieuwing toe. Maar we hebben een schaarste probleem, nieuw aanbod kan niet zonder ruimte: het betekent dat er ook evenementen zullen moeten worden verplaatst.

In de Visie staat dat het belangrijk is de lusten en de lasten optimaal over de stad te verdelen.

Ons voorstel tot verplaatsing van enkele evenementen past goed bij dit uitgangspunt.

Verplaatsing betekent niet alleen ruimte creëren voor een broedplaats voor vernieuwers. Het zou ook betekenen dat de gemeente tegemoet komt aan de wensen van de bewoners. Al ruim 10 jaar klagen omwonenden over de toename van het aantal en de overlast (herrie, de omhekingen, de achtergebleven rotzooi en vernielde grasmat) van de vele evenementen. Deze werden groter en commerciëler, en de diversiteit van de omliggende wijken kwam niet terug in de programmering. Hierover zijn bewoners (o.a. via de Vrienden van het Westerpark) ook al ruim 10 jaar in gesprek met Stadsdeel en Gemeente. In dit licht wijzen wij ook op het recente rapport **“Uit je dak”** van de Ombudsman, waarin hij oproept de klachten van bewoners serieuzer te nemen.

Al in 2013 barstte de bom in het Cultuurpark en beloofde portefeuillehouder De Jager bewoners de balans in het park te zullen herstellen.

In 2018 schreef portefeuillehouder Van der Horst in de startnotitie **“Westerpark in Balans”** onder meer dat er meer aandacht moest zijn voor de buurt en dat evenementen door de stad moeten kunnen worden verplaatst. In een inhoudelijk locatieprofiel door een door haar ingestelde Programmaraad na twee jaar overleg zijn voorstellen m.b.t. het herstellen van de balans en een toekomstvisie opgenomen. Helaas hebben deze voorstellen nog niet geleid tot concrete maatregelen.

In de loop der jaren werd het Cultuurpark Westergasfabriek steeds meer een horeca en zaalverhuurbedrijf wat de gebouwen betreft en een voorspelbaar evenemententerrein in de openbare ruimte. De nieuwe Visie biedt de mogelijkheid het park weer te laten bruisen.

De eigenaar van de gebouwen heeft een vernieuwingsslag ingezet met het concept van een Cultuurdorp en nieuwe bezieling van de gashouder. Laten we daar wat betreft de openbare ruimte bij aansluiten.

Het Westerpark is met 123 evenementsdagen en veel activiteiten in de gebouwen en de gashouder verreweg het meest evenementrijke park van de stad. In de Visie staat dat het draagvlak voor specifieke evenementenlocaties afneemt. De groei en ontwikkeling van de stad en het feit dat steeds meer mensen de openbare ruimte moeten delen worden als reden benoemd. Dat geldt ook zeker voor het Westerpark. Het Westerpark is een stadspark met een groot verzorgingsgebied. Recent zijn de Houthavens en Westerpark-West er bij gekomen en ook de nieuwe bewoners van de Centrale Markt en de eerste wijk voor Haven-stad zullen naar het park komen. Dit zal leiden tot nog meer druk op een toch al vol park. Er moeten dus geen pleisters geplakt worden, maar ingezet worden op een gezond park voor de langere termijn.

Concrete voorstellen

1. Wij stellen voor om een nieuwe locatie voor Milkshake te zoeken. Dit evenement leidt tot de meeste schade en overlast. Het betekent ook 12 dagen omhekking van een groot deel van het park, dat die dagen niet door de bewoners is te gebruiken. Door de grootschalige opzet met veel rijplaten is het onmogelijk dit evenement in het park te organiseren zonder grote schade aan te richten. Door

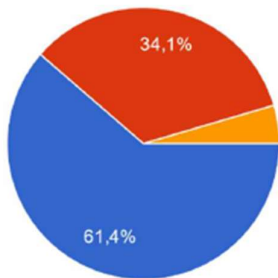

die schade is de belasting door Milkshake veel langer dan 12 dagen.

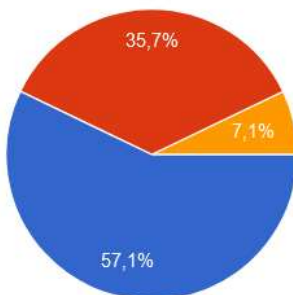
de grasmat na Milkshake 2024 ondanks optimale weersomstandigheden

Voor de Visie is er een stadsbreed onderzoek gedaan naar de mate van overlast die Amsterdammers ondervinden door evenementen. Die overlast bleek erg mee te vallen. Niet heel vreemd, een groot deel van de Amsterdammers woont buiten het directe overlastbereik.

Wij hebben een enquête andersom gedaan: een kleine, maar zeer gerichte doelgroep: de bewoners van de grote flat tegenover de gashouder in het Westerpark. Dan blijkt de overlastervaring bij direct omwonenden geheel anders te liggen dan het stedelijke beeld:

61,4% van de bewoners had behoorlijke overlast van Milkshake, 34,1% had een beetje overlast en 4,5% had geen overlast ervaren. De top-vier van klachten: geluidsoverlast, lawaai publiek, schade aan het park en afsluiting van het park. (44 reacties van 99 woningen)

Ook bij een binnen-evenement in het park (Awakenings/ADE) liegen de overlastcijfers er niet om. Na de verbouwing van de gashouder worden er 100.000 gasten meer verwacht. Dat zijn ongeveer 30 volle concerten per jaar. (41 reacties)

Milkshake is een belangrijk evenement voor de stad, daarvoor zou een andere centrale en representatieve locatie gezocht moeten worden. Het past niet meer in het park. Door verplaatsing wordt het mogelijk gemaakt het Westerpark te gebruiken als kraamkamer voor nieuwe initiatieven.

2. In het Cultuurpark Westergasfabriek komen ook andere problemen van Amsterdam bij elkaar. Los van de toenemende bezoekersaantallen is het ook een notoire hotspot van zwarte daken en extreem veel steen.

Aansluitend bij uitgangspunt in de Visie dat er voldoende aandacht moet zijn voor flora en fauna stellen wij voor het Cultuurpark verder te vergroenen. Het park heeft in de nabije toekomst naast ecologisch groen ook extra hoogwaardig recreatiegroen nodig om al de nieuwe omwonenden op te kunnen vangen. De stenen boulevard langs de Haarlemmerweg, nu een 'hitte-eiland', leent zich daar bij uitstek voor. Dit deel van het park wordt nagenoeg niet gebruikt, m.u.v. jaarlijks 10 dagen kermis. Vergroening van deze strook biedt de mogelijkheid extra recreatiegroen te realiseren en tegelijkertijd de hittestress te verlagen.

Dat betekent dat er ook voor de matig bezochte – en ondertussen omhekte - kermis een andere locatie moet worden gevonden.

***Met slechts twee verplaatsingen wordt het mogelijk
het Westerpark weer nieuw elan te geven:
vernieuwend – buurtgericht – inclusief - groen***

Tijdelijk Cultuurpark Westergasfabriek

1881 gemeente besluit tot een groot park, vergelijkbaar met Groot-Westerpark

Plm. 1900: oude park wordt aangelegd, maar ook de gasfabriek. Geen groot park dus

1978: De spoorwegen gaan uitbreiden ten koste van de Overbrakerpolder. Actievoerders bezetten boerderijen en eisen compensatie in dwe vorm van een park op de Westergasfabriek

1981: de oude gasfabriek krijgt bestemming stadspark

1993: start 'tijdelijke invulling' als anti-kraak die 7 jaar duurde

1995: beoogde Ijsbreker-coalitie (muziekbestemming) werd afgeblazen. Het reeds lang bestaande 'Westerparkoverleg' (ambtenaren en burgers) wordt opgeheven. Oprichting Vrienden van het Westerpark. Dit was een bundeling van bewonersgroepen om te voorkomen dat het proces stil zou komen te liggen.

1996: ontwikkelingsplan. De gebouwen krijgen een culturele bestemming. 'Werkgroep Park' maakt een voorselectie van twaalf landschapsarchitecten, vijf worden uitgenodigd een ontwerp te maken.

1997: Keuze voor het ontwerp van Gustafson

1999: contract met ontwikkelaar MAB. Er mogen zes grote evenementen kunnen plaatsvinden.

2000: start werkzaamheden

22 september 2003: Cultuurpark Westergasfabriek wordt opgeleverd. De enige horeca zijn Pacific (kantine West) en het Westergasterras

2010: Stadsdeelvoorzitter Martien Kuitenbrouwer zegt dat er nooit een hotel in het park gaat komen

2011: stadsdeel West vindt dat het succesvolle Cultuurpark niet verder moet groeien in bezoekersaantallen. We willen geen Vondelpark worden. West bereidt een toekomstvisie voor.

September 2013: Bewonersoproer tegen de overlast van en schade door de evenementen. Kuitenbrouwer en portefeuillehouder Dirk de Jager gaan het gesprek aan. Er wordt balans beloofd.

November 2013 stelt stadsdeel West voor het voormalige stadsdeelkantoor te verkopen als hotel.

2014: Verandering bestemmingsplan: de culturele bestemming van gebouwen wordt geschrapt, ruimte voor horeca. Troost, Wijnbar, IJscuypje, Pizza/Pizza en (later) Caron komen.

2016: het eerste locatieprofiel bedeeft het Cultuurpark met 123 dagen

2018: stadsdeelvoorzitter Melanie van der Horst komt met startnotitie *Westerpark in Balans*. Start van twee jaar intensief overleg in een Programmaraad. De Programmaraad stelt toekomstvisie op.

2021: Bij het vaststellen van de tweede locatieprofielen worden de overleg adviezen uit West genegeerd, er blijven 123 dagen.

2024: Westergasfabriek BV kondigt aan van de gashouder een muziekzaal te gaan maken

2024: Wethouder Meliani presenteert een Evenementenvisie.

2024: de nieuwe locatieprofielen worden niet op tijd vastgesteld, de programmering wordt ongewijzigd een jaar verlengd